

Міністерство охорони здоров'я України
Запорізький державний медичний університет

ПОГОДЖУЮ
Голова профкому
професор

О.І. Ганасенко

2017 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
професор

Ю.М. Колесник

2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЛКУВАЛЬНУ РОБОТУ
СПІВРОБІТНИКІВ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

«УХВАЛЕНО»

Вченою радою Запорізького державного
медичного університету

Протокол № 8 від 24.01.2017 р.

Запоріжжя, 2017

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. З метою удосконалення організації виконання лікувальної роботи співробітниками клінічних кафедр Запорізького державного медичного університету (далі - ЗДМУ), взаємодії з установами, що здійснюють медичну діяльність, на базі яких розташовані клінічні кафедри ЗДМУ, розроблено Положення про лікувальну роботу співробітників клінічних кафедр (далі Положення).

1.2. Мета Положення - організація виконання лікувальної роботи професорсько-викладацьким складом клінічних кафедр, організація теоретичної та практичної підготовки фахівців на додипломному і післядипломному рівнях, ефективне використання наукового потенціалу, кадрових, матеріальних ресурсів ЗДМУ і установ, що здійснюють медичну діяльність, на базі яких розташовані клінічні кафедри ЗДМУ, підвищення якості та доступності медичної допомоги і поліпшення здоров'я населення.

1.3. Положення розроблено на основі:

- Конституції України;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 11.09.2013 №679 "Про здійснення протягом бюджетного періоду видатків на утримання деяких бюджетних установ одночасно з різних бюджетів»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 №163 "Про затвердження Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня» (із змінами);
- постанови Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 №442 «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» (із змінами);
- наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.06.2006 №319 «Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я» (із змінами);
- наказу МОЗ України від 06.07.2015 № 408 «Про затвердження Типового положення про університетську клініку вишого державного навчального закладу (закладу післядипломної освіти);
- наказу МОЗ України від 28.03.2013 № 249 «Про затвердження Методичних рекомендацій визначення нормативів навантаження на медичних працівників (лікарів) у закладах охорони здоров'я, які надають вторинну (спеціалізовану) та третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу»;
- наказу МОЗ України від 22.11.2000 №305 "Про затвердження Критеріїв медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях (амбулаторна допомога)";
- Положення про клінічний заклад охорони здоров'я, затверженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 №174 (із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2013 №792);
- Інструкції про оплату праці та розміри ставок заробітної плати професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 02.04.1993 №90 (зі змінами);
- Збірника нормативних документів «Стоматологія» за грифом МОЗ України, 2008, 552 с.;
- Колективного договору між трудовим колективом і адміністрацією ЗДМУ;
- Типового положення про кафедру ЗДМУ, затвердженого Вченою радою ЗДМУ від 21.01.2016р.;
- Статуту ЗДМУ.

1.4. Дане Положення містить єдині вимоги до організації і планування, визначає порядок та умови здійснення лікувальної роботи професорсько-викладацьким складом клінічних кафедр ЗДМУ.

1.5. Положення - це локальний нормативний акт, що призначений для використання клінічними кафедрами ЗДМУ при організації планування і проведенні лікувально-діагностичної та профілактичної роботи з відповідних медичних спеціальностей.

1.6. Положення обговорено та затверджено рішенням Вченої ради 24.01.2017 року.

1.7. Положення може доповнюватися, змінюватися у залежності від напружовань.

Основні терміни і визначення

Клінічна кафедра ЗДМУ - структурний підрозділ ЗДМУ, який здійснює теоретичну і практичну підготовку на додипломному та післядипломному рівнях, проводить лікувально-діагностичну та профілактичну роботу, розташований на базі лікувально-діагностичних підрозділів ЗДМУ (Університетська клініка) та (або) клінічній базі (заклади охорони здоров'я Запорізької області, що здійснюють медичну діяльність).

Клінічна кафедра виконує навчальну, методичну, наукову, організаційну та лікувальну роботу з однієї або декількох професійних дисциплін, підготовку науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації фахівців, виховну роботу серед студентів.

Клінічна кафедра створюється і реорганізується згідно з рішенням Вченої ради ЗДМУ наказом ректора. На клінічній кафедрі можуть здійснюватися:

- освітній процес з використанням нових форм і методів навчання, досягнень медичної науки і практики охорони здоров'я; навчання студентів, лікарів-інтернів, лікарів-резидентів, клінічних ординаторів, Phd-аспірантів, докторантів, підготовка магістрів медицини, післядипломна підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації медичних кадрів, у тому числі працівників клінічного закладу;

- наукові дослідження і розробка ефективних методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації хворих;

- експертна оцінка результатів наукових досліджень;

- апробація і впровадження нових методів діагностики, лікування і реабілітації хворих, апробація медичних інструментів, апаратури, лікарських засобів;

- надання кваліфікованої медичної допомоги хворим;

- обстеження і лікування хворих, госпіталізованих у клініку, консультації хворих в інших підрозділах клінічного закладу та інших закладах охорони здоров'я;

- організація, участь і проведення семінарів, клініко-, патолого-анатомічних, науково-практичних конференцій, експертних комісій, консилиумів, медичних рад тощо;

- організація заходів з контролю якості лікувально-діагностичного процесу.

Клінічна кафедра відповідно до покладених на неї завдань та повноважень має право:

- брати участь у підготовці планів науково-дослідних робіт, розробці методичної документації;

- використовувати наявну апаратуру, медичне обладнання, технічні засоби навчання, наочне приладдя, медикаменти та інші засоби медичного і господарського призначення, придбані за рахунок ЗДМУ та клінічного закладу;

- публікувати навчально-методичні та наукові праці від імені ЗДМУ і клінічного закладу;

- для проведення навчально-виховного процесу і наукових досліджень госпіталізувати тематичних хворих в межах 15 відсотків від загальної кількості хворих у відділенні, що визначається угодою між клінічним закладом та ЗДМУ;

- для проведення навчально-виховного процесу і наукових досліджень амбулаторно обстежувати та призначати лікування тематичним хворим на базі розташування клінічної кафедри;

- надавати консультативні висновки і рекомендації обстеженим пацієнтам;

- здійснювати консультативну роботу за межами розташування кафедри (в інших клінічних установах за їх проханням та лінією медицини катастроф);

- виписувати рецепти та лікарняні листи;

- завідувач кафедри погоджує призначення завідувача профільного відділення клінічного закладу, який призначається наказом керівника закладу з числа найбільш кваліфікованих спеціалістів та забезпечує у відділенні відповідний рівень лікувально-діагностичного процесу і сприяє створенню належних умов для проведення навчально-виховної та науково-дослідної роботи.

Клінічна база ЗДМУ - медична установа, що здійснює медичну діяльність, на базі якої розташована клінічна кафедра (клінічні кафедри) ЗДМУ. Клінічними базами можуть бути медичні установи різних форм власності і організаційно-правових форм, що мають ліцензію на відповідні види медичної діяльності, взаємодія з якими здійснюється на основі договорів безвідплатного користування, договорів про спільну діяльність та ін.

Лікувальна робота клінічної кафедри - лікувально-діагностична та профілактична діяльність, що здійснюється спеціалістами з вищою медичною освітою за фахом клінічної кафедри на клінічних базах та (або) на базі Університетської клініки, пов'язана з освітнім процесом і практичною підготовкою тих, що навчаються.

Медична діяльність - професійна діяльність з надання медичної допомоги, проведення медичних експертиз, медичних оглядів (з обов'язковим залученням професорсько-викладацького складу), санітарно - протиепідемічних (профілактичних) заходів (із залученням асистентів кафедри та клінічних ординаторів), апробації та впровадження нових методів діагностики, лікування і реабілітації хворих, апробації медичних інструментів, апаратури, лікарських засобів, консультацій в закладах охорони здоров'я, курація хворих співробітниками клінічних кафедр.

II. ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА (МЕТА, ЗАДАЧІ, ФУНКЦІЇ)

2.1. Мета лікувальної роботи співробітників клінічних кафедр ЗДМУ - організація теоретичної та практичної підготовки тих, хто навчається на клінічних кафедрах, впровадження в практичну охорону здоров'я передового досвіду із забезпечення здоров'я населення, створення умов для підвищення кваліфікації та перепідготовки медичних кадрів, участь в наданні населенню на території обслуговування клінічної бази діагностичних та лікувальних послуг на належному рівні.

2.2. Задачі лікувальної роботи клінічних кафедр ЗДМУ:

- теоретична і практична підготовка з професійних дисциплін, формування практичних навиків та розвиток клінічного мислення у тих, хто навчається;
- здійснення спільної діяльності кафедр ЗДМУ з медичними організаціями щодо надання профілактичної, лікувально-діагностичної та консультативної допомоги і реабілітації хворих, які знаходяться на лікуванні на клінічній базі та (або) в інших лікувальних закладах;
- розробка і впровадження в клінічну практику нових методів і технологій профілактики, діагностики, лікування та реабілітації;
- забезпечення належного рівня діагностики, лікування і реабілітації пацієнтів відповідно до профілю кафедри та базового підрозділу лікувального закладу.

2.3. Функції лікувальної роботи клінічних кафедр ЗДМУ:

- організація і участь професорсько-викладацького складу клінічних кафедр в клініко-патологоанатомічних і науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах та інших заходах, що сприяють підвищенню ефективності лікувально-діагностичного процесу і впровадженню в клінічну практику медичних організацій нових медичних технологій;
- вивчення і розповсюдження передового досвіду надання медичної допомоги та організації охорони здоров'я, проведення і координація організаційно-методичної роботи з іншими підрозділами ЗДМУ, службами практичної охорони здоров'я;
- створення умов для підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників клінічних кафедр, атестації на отримання (підтвердження) кваліфікаційних категорій за спеціальностями, що відповідають профілю їх лікувальної роботи;
- безпосереднє здійснення співробітниками клінічних кафедр діагностичних і лікувальних процедур у відповідності до посадових обов'язків.

2.4. Професорсько-викладацький склад клінічних кафедр ЗДМУ бере участь в розробці і реалізації програм розвитку практичної охорони здоров'я, забезпеченні санітарно-епідеміологічного благополуччя, профілактики захворювань, а також в санітарно-гігієнічній освіті населення.

2.5. Працівники клінічних кафедр, в рамках взаємодії з органами практичної охорони здоров'я, з метою підвищення якості надання медичної допомоги населенню і вдосконалення методичного керівництва в організації діяльності профільних служб системи охорони здоров'я, можуть бути головними позаштатними спеціалістами Міністерства охорони здоров'я України і Департаментів охорони здоров'я облдержадміністрації та міської ради (по узгодженню з адміністрацією ЗДМУ).

2.6. Лікувальна робота клінічних кафедр ґрунтується на результатах науково-дослідної роботи, направлена на впровадження нових медичних технологій і методів надання медичної

допомоги та має бути орієнтована на реалізацію пріоритетних напрямів власних наукових досліджень і розробок.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ

3.1. Умови здійснення лікувальної роботи співробітниками клінічної кафедри:

- наявність договірних відносин ЗДМУ з закладами охорони здоров'я (організаціями), що здійснюють медичну діяльність;
- наявність у працівників клінічних кафедр вищої медичної освіти, сертифікату лікаря-спеціаліста, відповідної кваліфікаційної категорії за профілем кафедри та профілем відділення, у якому (яких) здійснюється лікувальна робота;
- виконання лікувальної роботи професорсько-викладацьким складом клінічних кафедр, необхідної для здійснення якісної вищої додипломної та післядипломної освіти відповідно до державних освітніх стандартів, напрямів післядипломної медичної (фармацевтичної) професійної освіти.

3.2. Лікувальну роботу виконують завідувач кафедри, професор, доцент, асистент, Phdаспірант, докторант, клінічний ординатор і лікар-резидент.

3.3. Лікувальна робота професорсько-викладацького складу клінічних кафедр здійснюється з метою підготовки фахівців на належному рівні з урахуванням сучасних досягнень медицини, відповідно до індивідуального плану роботи співробітників клінічних кафедр на рік, і враховується при встановленні доплати до посадового окладу відповідно до кваліфікаційних рівнів.

3.4. Лікувальна робота клінічних кафедр в ЗДМУ координується помічником ректора.

3.5. Організація лікувальної роботи на клінічній кафедрі покладається на завідувача кафедри. Завідувач кафедри може призначити відповідальну особу за організацію лікувальної роботи (або відповідати особисто) з числа професорсько-викладацького складу клінічної кафедри. Призначення відповідального за лікувальну роботу має бути відображене в протоколі засідання кафедри, погоджене з помічником ректора і враховане при формуванні його посадових обов'язків.

ІV. ДОПЛАТА ЗА ЛІКУВАЛЬНУ РОБОТУ

Професорсько-викладацькому персоналу клінічних кафедр ЗДМУ встановлюється доплата за лікувально-діагностичну роботу в клініках та інших закладах охорони здоров'я відповідно до наказу Міністерства освіти України від 02.04.1993 №90 «Про затвердження Інструкції про оплату праці та розміри ставок заробітної плати професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів» (із змінами) та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 №174 «Про затвердження Положення про клінічний заклад охорони здоров'я» (із змінами), а саме - встановлюється доплата за лікувальну роботу у таких розмірах від посадового окладу:

- завідувач кафедри, професор, доцент - 50% до посадового окладу; асистент - кандидат медичних наук - 70%; асистент, який не має наукового ступеню - 77%;
- цим же категоріям працівникам - хірургам, які оперують (асистують), анестезіологам, які забезпечують оперативну діяльність і проведення реанімаційних заходів та інтенсивну терапію, ендоскопістам, які здійснюють лікувальні заходи: завідувачам кафедр, професорам, доцентам - 60% до посадового окладу; асистентам - кандидатам медичних наук - 80%; асистентам, які не мають наукового ступеню - 87%.

V. ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР

5.1. Лікувальне навантаження на один місяць роботи на співробітника клінічної кафедри ЗДМУ розраховується відповідно до Положення про клінічний заклад охорони здоров'я, що затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 №174.

5.2. Посади лікарів-працівників клінічних кафедр представлені в Додатку 1.

5.3. Види лікувальної роботи працівників клінічних кафедр визначаються залежно від посад (Додаток 2).

5.4. Лікувальне навантаження одного співробітника складається з різних видів діяльності (Додаток 2). В залежності від особливостей закладу охорони здоров'я та займаної посади лікувальна робота професорсько-викладацького складу може включати: участь у проведенні лікувально-діагностичного процесу, консультації хворих в клініці або іншому закладі, курацію хворих, участь в операціях, обходах, консилиумах. Співробітники клінічних кафедр визначають та коригують плани і тактику подальшого обстеження і лікування хворих, разом з співробітниками клінічного закладу несуть відповідальність за якість лікувально-діагностичного процесу, організують клініко-патологоанатомічні та науково-практичні конференції для лікарів клінічного закладу тощо.

Відповідно до Положення про клінічний заклад охорони здоров'я, що затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 №174, асистенти та наукові співробітники клінічних кафедр за їх згодою та відповідно до угоди, що укладається між ЗДМУ та клінічним закладом, можуть залучатися до чергувань у вечірній та нічний час у приймальному відділенні або стаціонарі клініки понад місячну норму їх робочого часу. Оплата за чергування здійснюється клінічним закладом відповідно до чинного законодавства. Чергування клінічних ординаторів передбачається індивідуальними планами їх підготовки без доплат до стипендії. Керівник клініки разом з керівником клінічного закладу затверджує за поданням завідувача профільного відділення, що є базою клініки, графік чергувань у профільному відділенні співробітників кафедри і цього відділення.

Професорсько-викладацький склад клінічних кафедр, який має першу та вищу кваліфікаційні категорії, може проводити виїзди за лінією планово-консультативної та екстреної медичної допомоги відповідно до угоди між ЗДМУ та КУ «ТМО «Обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

Рівномірний та правильний розподіл кількості та об'єму операцій, чергувань, кількості курованих хворих, кількості консультацій в даному чи інших закладах є обов'язком завідувача кафедри.

5.5. Відповідальність за своєчасне і ефективне планування, організацію, обсяг і якість виконання лікувальної роботи на клінічній кафедрі несе персонально завідувач кафедри. Обов'язком завідувача кожної клінічної кафедри є організувати роботу клініки так, щоб всі лікарі були рівномірно навантажені та могли повністю виконувати необхідне лікувальне навантаження.

5.6. Планування лікувальної роботи клінічної кафедри здійснюється на початку року завідувачем кафедри з відповідальним за лікувальну роботу відповідно до зразкових розрахункових нормативів, що зазначені в Додатках 3, 4. План лікувальної роботи клінічної кафедри включається в індивідуальний план викладача і затверджується завідувачем кафедри. Облік лікувальної роботи працівниками здійснюється згідно з Положенням про лікувальну роботу клінічних кафедр за Додатком 2.

5.7. Організація і контроль ведення достовірної облікової та звітної документації клінічної кафедри з лікувальної роботи покладається особисто на завідувача клінічної кафедри.

Облік лікувальної роботи ведеться кожним працівником клінічної кафедри індивідуально. Всі види діяльності кожного лікаря заносяться ним особисто щоденно в Індивідуальний журнал обліку лікувального навантаження.

Відповідальність за правдивість заповнення первинної документації, а також за ведення Індивідуальних журналів обліку лікувального навантаження несе особисто кожен працівник.

Розрахунок та облік лікувального навантаження професорсько-викладацького складу клінічних кафедр ЗДМУ здійснюється відповідальним за лікувальну роботу кафедри шляхом оформлення помісячних Відомостей (Додаток 5).

Оформлення Відомостей здійснюється з 20 числа попереднього місяця до 19 числа поточного. Відомості підписуються відповідальним за лікувальну роботу та завідувачем кафедри, до 20 числа здаються помічнику ректора та в бухгалтерію ЗДМУ. У Відомостях кафедри та в Індивідуальних журналах... повинна бути повна ідентичність та відповідність цифр з фактично відпрацьованим лікувальним навантаженням. Відповідальність за правильність заповнення, а також за своєчасність здачі Відомостей несе завідувач кафедри. Помісячні Відомості співробітників клінічної кафедри зберігаються на кафедрі, термін їх

зберігання складає три роки.

5.8. Звіт про виконання лікувальної роботи клінічної кафедри складається 1 раз на рік (після закінчення календарного року) до 01 лютого, підписується завідувачем кафедри і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи ЗДМУ.

Річний звіт (Додаток 6) завіряється головним лікарем (або його заступником) закладу охорони здоров'я, де базується кафедра. Якщо підрозділи однієї кафедри знаходяться на декількох клінічних базах, то звіт складається з частин, кожна з яких завіряє головний лікар (або його заступник) відповідного закладу охорони здоров'я.

5.9. Працівник клінічної кафедри несе персональну відповідальність за якість виконуваної лікувальної роботи.

5.10. Завідувач клінічної кафедри спільно з керівництвом ЗДМУ проводить заходи щодо залучення на кафедру висококваліфікованих кадрів і підготовки фахівців для пріоритетних напрямів розвитку освітньої, науково - дослідної та медичної діяльності ЗДМУ.

5.11. Завідувач клінічної кафедри (особа, відповідальна за ведення лікувальної роботи) контролює наявність у працівників кафедри, які здійснюють клінічну роботу, сертифікату лікаря-спеціаліста, кваліфікаційної категорії та своєчасно інформує помічника ректора про зміну (набуття, припинення терміну дії) сертифікату, кваліфікаційної категорії працівників кафедри.

5.12. Контроль обсягу і якості виконання лікувальної роботи співробітниками клінічних кафедр, взаємодію з клінічними базами здійснює помічник ректора ЗДМУ.

VI. ПРИЗНАЧЕННЯ ДОПЛАТИ ЗА ЛІКУВАЛЬНУ РОБОТУ

Відповідно до угоди, що укладається між ЗДМУ та клінічним закладом, асистенти, аспіранти, докторанти, резиденти, клінічні ординатори клінічних кафедр виконують лікувальну роботу в профільних відділеннях, на яких базується клініка в обсязі, що визначається від розрахункової норми навантаження лікаря-ординатора відповідної спеціальності:

- Асистенти - 50 відсотків навантаження лікаря-ординатора.
- Аспіранти, докторанти, резиденти, клінічні ординатори - 25 відсотків навантаження лікаря - ординатора, що передбачається індивідуальними планами їх підготовки без доплати за лікувальну роботу до стипендії та заробітної плати.
- Завідувачі клінічних кафедр, професори, доценти, наукові співробітники можуть виконувати як консультативну (фахівці з першою та вищою кваліфікаційними категоріями) так і лікувальну роботу (у разі повного навантаження лікувальною роботою асистентів), що оплачується згідно з чинним законодавством щодо доплат до посадового окладу за лікувальну роботу.

Консультативну роботу можуть виконувати висококваліфіковані асистенти, які мають першу або вищу кваліфікаційну категорію. У цих випадках зазначений обсяг лікувально-діагностичної роботи становить 25 відсотків від розрахункової норми навантаження лікаря-ординатора, або при відсутності можливості здійснення курації хворих компенсується консультативною та іншими видами лікувальної роботи.

Рівномірний та правильний розподіл кількості та об'єму операцій, асистенцій, чергувань, кількості курованих хворих, кількості консультацій та інше в даному чи в інших закладах є обов'язком завідувача клініки (зав. кафедри).

У разі відсутності лікувального навантаження завідувач кафедри подає службову записку на ім'я ректора. За рішенням ректора доплата за лікувальну роботу може не здійснюватись.

ПОГОДЖЕНО

Заступник ректора з економічних питань

К.М. Данилевич

Заступник ректора з кадрів та режиму

Н.М. Бавицька

Начальник юридичного відділу

С.В. Скрипкін

Головний бухгалтер

Л.С. Дейнега

Помічник ректора

Н.В. Баранова

ДОДАТКИ
до Положення про лікувальну роботу співробітників клінічних кафедр

ДОДАТОК 1.

ПОСАДИ ЛІКАРІВ - СПІВРОБІТНИКІВ КЛІНІЧНИХ КАФЕДР

	Кафедра	Посада лікаря
1.	Пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими	Лікар-терапевт, лікар-кардіолог
2.	Внутрішніх хвороб 1	Лікар-терапевт, лікар-кардіолог, лікар з УЗД
3.	Внутрішніх хвороб 2	Лікар-терапевт, лікар-нефролог, лікар-кардіолог, лікар-ендокринолог, лікар з УЗД
4.	Внутрішніх хвороб 3	Лікар-терапевт, лікар-нефролог, лікар-кардіолог, лікар-пульмонолог, лікар-гастроентеролог, лікар-ревматолог, лікар-гематолог, лікар-профпатолог
5.	Фтизіатрії та пульмонології	Лікар-фтизіатр, лікар-пульмонолог
6.	Загальної хірургії та догляду за хворими	Лікар-хірург
7.	Онкології та онкохірургії	Лікар-онколог, лікар-онкохірург, лікар-радіолог
8.	Госпітальної хірургії	Лікар-хірург, лікар-ендоскопіст, лікар-хірург судинний
9.	Урології, променевої діагностики і терапії	Лікар-уролог, лікар-рентгенолог, лікар з УЗД
10.	Травматології та ортопедії	Лікар-ортопед-травматолог
11.	Акушерства і гінекології	Лікар-акушер-гінеколог, лікар-гінеколог дитячий
12.	Госпітальної педіатрії	Лікар-педіатр
13.	Нервових хвороб	Лікар-невропатолог
14.	Психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології	Лікар-психіатр, лікар-нарколог
15.	Дерматовенерології та косметології з курсом дерматовенерології і естетичної медицини	Лікар-дерматовенеролог
16.	Офтальмології	Лікар-офтальмолог, лікар-офтальмолог дитячий
17.	Медицини катастроф, військової медицини, анестезіології та інтенсивної терапії	Лікар-хірург, лікар-ортопед-травматолог, лікар-нейрохірург, лікар-хірург торакальний, лікар-анестезіолог, лікар-кардіолог

18.	Патологічної анатомії і судової медицини	Лікар-патологоанатом, лікар-судово-медичний експерт, лікар-судово-медичний експерт криміналіст
19.	Пропедевтики дитячих хвороб	Лікар-педіатр
20.	Факультетської хірургії	Лікар-хірург
21.	Інфекційних хвороб	Лікар-інфекціоніст
22.	Дитячих інфекційних хвороб	Лікар-інфекціоніст дитячий
23.	Факультетської педіатрії	Лікар-педіатр
24.	Дитячої хірургії та анестезіології	Лікар-хірург дитячий, лікар-уролог дитячий, лікар-ортопед-травматолог дитячий, лікар-анестезіолог дитячий, лікар-нейрохірург дитячий
25.	Терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології	Лікар-стоматолог, лікар-стоматолог-ортопед, лікар-стоматолог-терапевт, лікар-стоматолог дитячий, лікар-стоматолог-ортодонт
26.	Пропедевтичної та хірургічної стоматології	Лікар-стоматолог-хірург, лікар-стоматолог, лікар-стоматолог-терапевт, лікар-стоматолог-ортопед
27.	Отоларингології	Лікар-отоларинголог
28.	Загальної практики-сімейної медицини	Лікар-терапевт, лікар-кардіолог, лікар-невропатолог, лікар з ФД, лікар з УЗД
29.	Клінічної фармакології, фармації, фармакотерапії і косметології	Лікар-терапевт, лікар-нефролог, лікар-кардіолог, лікар-гастроентеролог, лікар-ревматолог, лікар-гематолог, лікар-профпатолог, лікар-транфузіолог, лікар з ФД, лікар з УЗД
30.	Фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізвиховання і здоров'я	Лікар з ЛФК і спортивної медицини, лікар-терапевт, лікар-кардіолог
31.	Сімейної медицини, терапії та кардіології ФПО	Лікар-терапевт, лікар-кардіолог, лікар-невропатолог, лікар-ендокринолог
32.	Клінічної фармації, фармакотерапії та УЕФ	Лікар-терапевт
33.	Дитячих хвороб ФПО	Лікар-педіатр, лікар-уролог дитячий, лікар-анестезіолог дитячий, лікар-хірург дитячий, лікар-гастроентеролог дитячий, лікар-отоларинголог дитячий, лікар-педіатр-неонатолог, лікар-ендокринолог дитячий, лікар-невролог дитячий
34.	Акушерства, гінекології та репродуктивної медицини ФПО	Лікар-акушер-гінеколог, лікар-уролог, лікар-гінеколог дитячий
35.	Хірургії та анестезіології ФПО	Лікар-хірург, лікар-анестезіолог

ДОДАТОК 2.

ВИДИ ТА ОБЛІК ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ

п/п	Вид діяльності	Зав. кафедри, професор, доцент	Асистент, аспірант, клінічний ординатор	Форма звітності
1.	Курація хворих	-/+	+	Медкарта стаціонарного хворого
2.	Консультації в стаціонарі певного контингенту хворих (неясні, важкі, до- і післяопераційні, в операційній, у маніпуляційному кабінеті тощо) поза межами обходу	+	+/-	Мед карта стаціонарного хворого, журнал консультацій
3.	Консультативний прийом поліклініці або ЦПМСД	+	+/-	Журнал консультацій, медкарта амбулаторного хворого
4.	Консультації в інших медичних закладах м. Запоріжжі і області	+	+/-	Журнал консультацій, медкарта хворого
5.	Проведення консиліумів	+	*	Медкарта стаціонарного хворого
6.	Проведення малоінвазивних діагностичних та лікувальних втручань	+	+	Журнал малоінвазивних втручань
7.	Участь в операціях як оперуючий хірург I-II групи складності	+	+	Операційний журнал
8.	Участь в операціях як оперуючий хірург вищої категорії складності	+	+/-	Операційний журнал
9.	Участь в операціях як асистент	-/+	+	Операційний журнал
10.	Проведення анестезій (для анестезіологів)	+	+	За даними наркозної карти та журналу анестезій
11.	Прийняття пологів	+	+	Журнал пологів
12.	Операція гемотрансфузії	-/+	+	Медкарта стаціонарного хворого, журнал трансфузій

13.	Чергування щомісяця по лікарні	-	-/+	Затверджений графік чергувань
14.	Організація заходів контролю якості лікувально-діагностичного процесу (рецензування ведення медичної документації, об'єму лікувально-діагностичних заходів)	+	+/-	Рецензія медкарти стаціонарного хворого
15.	Проведення обходів у закріпленому базовому відділенні	+	*	Медкарта стаціонарного хворого
16.	Проведення лабораторно-діагностичних обстежень, УЗД, спірографія	+	+	Журнал обстеження
17.	Проведення Холтерівського або добового моніторингу АТ, ЕКГ, велоергометрія	-	+	Журнал обліку
18.	Участь у судово-медичних експертизах: - розтини померлих; - дослідження біопсійного та операційного матеріалу; - судово-медичні експертизи; - комісійні судово-медичні експертизи; - консультація правоохоронним органам в якості судмедексперта	+	+	Журнал розтинів Журнал досліджень матеріалу Журнал розтинів Журнал комісійних експертиз Журнал
19.	Участь в медико-соціальних експертизах	+	-	Журнал МСЕ
20.	Організація, проведення та участь у дні спеціаліста	+	+/-	Програма
21.	Участь в клініко-, патологоанатомічних конференціях	+	+	Журнал конференцій
22.	Проведення або участь в медичних радах тощо	+	-	Журнал медичних рад
23.	Виїзди по лінії екстреної медичної допомоги для надання екстреної та (або) планово-консультативної допомоги	+	+	Графік виїздів, картки виїздів, медкарта стаціонарного хворого
24.	Стоматологічна допомога дорослим та дітям (терапевтична/хірургічна/ортопедична/ортодонтична)	+	+	Листок щоденного обліку (ф. 037/о, 039/о), мед. карта хворого (ф. 043/о)

25.	Лікарський огляд студентів з метою визначення функціонального стану ССС за допомогою функціональних проб у студентів-фізкультурників та студентів-спортсменів	-/+	+	Карта лікарського спостереження, журнал обстеження
26.	Консультації студентів - фізкультурників спеціальної медичної групи	-/+	+	Карта лікарського спостереження, журнал обстеження
27.	Курація районів	+	+/-	Графік виїздів, медкарта стаціонарного або амбулаторного хворого
28.	Робота в якості позаштатного спеціаліста	+	+	Наказ ДОЗ ОДА або ЗМР
29.	Робота в комісіях ДОЗ ОДА або ЗМР	+	+/-	Наказ ДОЗ ОДА або ЗМР, експертні оцінки медкарт стаціонарного хворого
30.	Робота над клінічними протоколами	+	-/+	Наказ МОЗ України або клінічного закладу
31.	Виступи перед населенням з лекцією, виступи та публікації в ЗМІ	+	+	Матеріали
32.	Психодіагностичне дослідження, індивідуальна психокорекція та психотерапія, групова психотерапія, проведення психопрофілактичної роботи з населенням, в тому числі студентами (для психіатрів)	+	+	Журнал реєстрації
33.	Участь в роботі атестаційних комісій ДОЗ ОДА або ЗМР	+	+	Наказ ДОЗ ОДА або ЗМР

Примітки: + так, - ні, * участь.

ДОДАТОК 3.

НОРМАТИВНЕ НАВАНТАЖЕННЯ ДЛЯ КУРАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ

Відповідно до п. 5.3 Положення про клінічний заклад охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.1997 №174 (із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2013 №792) асистенти, аспіранти, клінічні ординатори та наукові співробітники клінічних кафедр виконують лікувально-діагностичну роботу в профільних відділеннях, на яких базується клініка, в обсязі, що визначається від розрахункової норми навантаження лікаря-ординатора відповідної спеціальності:

- асистенти 50%, що оплачується ЗДМУ згідно з чинним законодавством щодо доплат до посадового окладу за лікувально-діагностичну роботу. Наукові співробітники - 50%, що

виконується в межах місячної норми робочого часу;

- аспіранти та клінічні ординатори під керівництвом науково-педагогічних працівників клініки – 25%, що передбачається індивідуальними планами їх підготовки без доплат до стипендії.

Відділення	Нормативне число ліжок на 1 ставку лікаря	Нормативне щоденне число хворих на 1 ставку лікаря	Нормативне щоденне число хворих на 1 ставку асистента	Нормативне щоденне число хворих на 0,5 ставки асистента
Педіатричне (в т.ч. неврологічне, ревматологічне, кардіо-)	20	17,4	8,7	4,3
Педіатричне нефрологічне, алергологічне, ІБ для дітей старшого віку, діагностичне	15	12,2	6,1	3,0
Відділення патології новонароджених дітей	10	8,2	4,1	2,0
Акушерське	15	12,4	6,2	3,1
Гінекологічне	20	18,4	9,2	4,6
Гастроентерологічне	20	18,8	9,4	4,7
Гематологічне	12	11,2	5,6	2,8
Інфекційне	20	15,4	7,7	3,85
Кардіологічне	20	19,2	9,6	4,8
Неврологічне	20	19,2	9,6	4,8
Неврологічне порушенням кровообігу	15	14,6	7,3	3,65
Нефрологічне	20	19,4	9,7	4,85
Опікове	15	13,0	6,5	3,2
Онкологічне	20	18,6	9,3	4,65
Психосоматичне	25	22,8	11,4	5,7
Ортопедо-травматологічне	20	19,0	9,5	4,75
Отоларингологічне	20	19,0	9,5	4,75
Офтальмологічне	20	18,8	9,4	4,7
Проктологічне	15	13,4	6,7	3,35
Стоматологічне	20	18,4	9,2	4,6
Терапевтичне	20	18,6	9,3	4,65
Ревматологічне	20	19,4	9,7	4,85
Туберкульозно-легеневе	30	29,4	14,7	7,35
Урологічне	15	13,8	6,9	3,45
Хірургічне	20	18,0	9,0	4,5
Ендокринологічне	20	19,0	9,5	4,75
Пульмонологічне	20	18,8	9,4	4,7
Судинної хірургії	15	13,6	6,8	3,4
Шкірно-венерологічне	30	26,4	13,2	6,6

Алергологічне	15	13,4	6,7	3,35
Торакальне	12	11,2	5,6	2,8
Нейрохірургічне	15	14,2	7,1	3,55
Реанімаційне	4	3,0	1,5	0,75

ДОДАТОК 4.

НОРМАТИВНЕ ЩОДЕННЕ НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІКАРІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ АМБУЛАТОРНО-ПОЛІКЛІНІЧНОЇ ТА КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ

Спеціальність	Консультації в клініці	Консультації в інших закладах
	Число хворих	Число хворих
Педіатр	5	4
Акушер-гінеколог	5	3
Гастроентеролог	5	3
Гематологічне	5	3
Дерматовенеролог	8	5
Інфекціоніст	5	4
Кардіолог	4	2
Невропатолог	5	3
Комбустіолог	4	3
Онколог	5	2
Психіатр дорослий	3	2
Психіатр дитячий	1,5	1
Нарколог	6	4
ЛФК	3	2
Ортопед-травматолог	7	5
Отоларинголог	8	5
Офтальмолог	8	4
Стоматолог	3	2
Стоматолог-хірург	5	4
Стоматолог-ортопед	2	1
Терапевт	5	3
Ревматолог	4	3
Фтизіатр	5	3
Уролог	5	3
Хірург	7	5
Судмедексперт	4	2

Розрахунок №1. КОНСУЛЬТАЦІЇ ХВОРИХ В КЛІНІЦІ

Кількість лікувального навантаження при консультаціях хворих в клініці залежить від спеціалізації фахівця (Додаток 4). Кількість лікувального навантаження при консультаціях хворих в інших закладах охорони здоров'я нижча, ніж в клініці, і також залежить від спеціальності фахівця. Обов'язковим є запис консультанта в Медкарті стаціонарного хворого, в „Індивідуальному журналі...” повинні бути відмічені дати консультації, номер Медкарти, діагноз.

Лікувальне навантаження співробітників, які консультують в поліклініці: в „Індивідуальному журналі...” повинні бути відмічені дати консультації з обов'язковим вказуванням кількості пацієнтів, прийнятих за кожен прийом. В Журналі консультацій поліклініки, де відбувався прийом, обов'язково повинні бути вказані дати, прізвища та інша інформація про всіх прийнятих пацієнтів. Консультація хворих в інших лікувальних закладах проводиться за лінією медицини катастроф, або офіційних запитів адміністрації лікарень чи співробітників кафедр.

Облік лікувального навантаження при консультаціях хворих психіатричного профілю може обраховуватись за додатковими умовами, враховуючи вимоги Закону України «Про психіатричну допомогу» (згідно із Законом №5460-VI від 16.10.2012), який визначає правові та організаційні засади забезпечення громадян психіатричною допомогою, встановлює обов'язки органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з організації надання психіатричної допомоги та правового і соціального захисту осіб, які страждають на психіатричні розлади, регламентує права та обов'язки фахівців, інших працівників, які беруть участь у наданні психіатричної допомоги.

Розрахунок №2. КІЛЬКІСТЬ УОП СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

При наданні стоматологічної допомоги на терапевтичному та хірургічному прийомі за зміну лікар повинен виконати 25 УОП (асистент - 12,5 УОП). На ортопедичному прийомі за зміну лікар повинен виконати 6 УОП (асистент 3 УОП). На дитячому та ортодонтичному прийомі за зміну лікар повинен виконати 20 УОП (асистент 10 УОП).

Розрахунок №3. КАФЕДРА ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ.

Кількість розтинів померлих і кількість досліджень біопсійного та операційного матеріалу (розрахунок)

Одна посада лікаря-патологоанатома встановлюється з розрахунку - 150 розтинів померлих у віці 15 років і старших, або 110 розтинів померлих і мертворождалих дітей, плодів, або 2500 досліджень біопсійного та операційного матеріалу на рік. Для 0,5 посади лікаря-патологоанатома (або для 1 ставки асистента) відповідно 75, 55, 1250 на рік.

У відділах комісійних судово-медичних експертиз норма навантаження встановлюється в кількості 200 експертиз для працівника бюро. У професорсько-викладацького складу курсу судової медицини річна норма становить половину від 200, тобто - 100 експертиз на рік. Якщо врахувати, що в навчальному році є 10 робочих місяців, то місячна норма становить 10 експертиз на місяць. Виконання лікувального навантаження вираховується як відсоток дійсно виконаних експертиз від необхідної норми за відповідний проміжок часу.

ІНШІ ВИДИ ЛІКУВАЛЬНОЇ РОБОТИ

ОБХІД ЗАВ.КАФЕДРИ, ПРОФЕСОРА АБО ДОЦЕНТА В КЛІНІЦІ (відділенні)

При відображенні лікувального навантаження за клінічні обходи зав. кафедри, професора чи доцента, обов'язковим є відображення в „Індивідуальному журналі ...” дат обходу, кількості оглянутих хворих, що перебували у відділенні на момент обходу, які долучаються до консультацій в клініці. Обов'язковим є запис в кожній Медкарті стаціонарного хворого факту

професорського (доцентського) обходу у відділенні.

ОПЕРАЦІЇ ТА АСИСТЕНЦІЇ ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЙ

У Звіті відображається кількість операцій та асистенцій при хірургічних втручаннях. Обов'язковим є письмова фіксація в „Операційному журналі”, в Індивідуальному журналі – номера Медкарти стаціонарного хворого.

ЧЕРГУВАННЯ В КЛІНІЦІ

Асистенти та наукові співробітники клінічних кафедр за їх згодою та відповідно до угоди між клінічним закладом та ЗДМУ можуть залучатися до чергувань у вечірній та нічний час у приймальному відділенні чи стаціонарі клініки понад місячну норму їх робочого часу. Оплата за чергування здійснюється клінічним закладом відповідно до чинного законодавства. Чергування клінічних ординаторів передбачається індивідуальними планами їх підготовки без доплат до стипендії.

Обов'язковим є представлення (та зберігання на кафедрі в папці „Лікувальна робота”) „Графіка чергувань” за відповідний місяць, завіреного заступником або головним лікарем лікарні.